

5. Галик І.С., Семак Б.Д. Використання силіконів для підвищення екологічної безпеки текстильних целюлозних матеріалів // Проблеми легкой и текстильной промышленности Украины. – 2006, №2 (12). – с. 23–26.
6. Семак Б.Б., Галик І.С., Семак Б.Д. Роль рослинних барвників у формуванні екологічної безпеки одягових текстильних матеріалів // Вісник Київського національного університету технологій і дизайну. – 2007. – №5(37). – с.105–109.
7. Проданчук М.Г., Сененко Л.Г., Диміневич Н.Е. та ін. Текстильні матеріали та одяг – сучасні проблеми безпеки // Легка промисловість. 2004. – №4. – с.36–37.
8. Проданчук М.Г., Сененко Л.Г., Кравчук О.П. та ін. Сучасні проблеми безпечності текстильних матеріалів і одягу в рамках гармонізації з вимогами стандартів країн Європейського співтовариства // Сучасні проблеми токсикології, 2004. – №1. – с.3– 6.
9. Сененко Л.Г., Кравченко Г.І., Нікольський В.В. Гігієнічні аспекти вивчення бавовняних тканин // Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України. – К.: – 2002. Вип.4. – с. 45– 46.
10. Глубіш П.А. Роль науки у підвищенні якості і конкурентоспроможності продукції легкої промисловості // Вісник Київського національного університету технологій і дизайну. – 2008. – №5(43). – с.170–174.

Надійшла 08.04.2009

УДК 378.02.372.8

ФОРМУВАННЯ ВИМОГ ДО ПРОЕКТУВАННЯ ВІЙСЬКОВО- ПОЛЬОВОГО ОДЯГУ

Н.О. ДЖУРА, І.М. КОВАЛЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну

У статті висвітлюються проблеми процесу проектування військово-польового костюму відносно вимог, яким повинна відповідати сучасна, удосконалена військова форма

Військовий одяг повинен бути зручним, комфортним, практичним, легким, захищати надійно від примх погоди та клімату. Краса військового одягу полягає у відповідності речей з їх використанням. Зовнішній вигляд має бути бездоганний.

Військово-польовий костюм є одягом спеціального призначення. При розробці спецодягу є багато умов і факторів, що впливають на формування його якості та не залежать від проектувальника. Якість одягу впливає на здоров'я та працездатність людини. Необхідно проводити всебічні обґрунтування рішень, які приймаються. Це може бути досягнуто лише при системному підході до проектування військово-польового костюму. Забезпечення номенклатури показників якості спецодягу цілям і задачам проектування досягається шляхом аналізу підсистем людина-одяг-середовище (фізичне, соціальне); функція – вимоги – властивості – показники [1].

Об'єкти та методи дослідження

До військово-польового костюму висуваються такі вимоги: ергономічні, фізіолого-гігієнічні, експлуатаційні, естетичні, економічні, спеціальні захисні.

Ергономічні показники, які обумовлюють зручність експлуатації костюма, зумовлюються відповідністю виробу комплексу ергономічних вимог:

- до робочої пози, зон досяжності; до об'єму і швидкості рухів людини, її силовим можливостям;
- до умов приймання, передачі та видачі інформації; до засобів інформаційної взаємодії людини та виробу;
- до характеру впливу середовища на використання виробу, а також вплив середовища на ефективність діяльності людини.

Гігієнічні вимоги для військово-польового костюму включають в себе повітропроникненість (пилепроникненість), гігроскопічність, водонепроникненість, сировинний склад.

Естетичні показники якості характеризують здатність виробу відображати в цілісно організованій формі суспільну цінність виробу та здатність задовольняти естетичні потреби людини. До них належать показники образної виразності, раціональної форми, цілісності композиції, удосконалення виробничого виконання і стабільності товарного вигляду виробу [2].

Виробничі і техніко-економічні показники якості одягу визначають ступінь технічної досконалості конструкції, методи проектування і технології одягу з урахуванням витрат на його виробництво та експлуатацію.

Технологічність військово-польового костюму передбачає зменшення трудомісткості обробки за рахунок ліквідації окремих операцій, спрощення способів обробки, створення умов для підвищення продуктивності праці. Економічність виробу характеризується мінімальною нормою витрат матеріалів [3].

Експлуатаційні показники характеризуються відповідністю виробу потребам, що зумовлюють доцільність їх виробництва. Вимоги щодо довговічності виробу зберігаються у допустимих нормах на протязі терміну служби.

Вимоги до камуфльованості кольору виробу включають спеціальні захисні властивості. всі Конструктивно-декоративні елементи мають бути чітко обґрунтованими без випадковостей.

Постановка завдання

Вимоги до проектування військово-польового костюму висуваються високі. Військовослужбовець потрапляє в непередбачувані екстремальні умови. Одяг повинен захищати його і не шкодити здоров'ю у будь-яких випадках. Для цього необхідно провести аналіз умов служби військового, щоб створити конструкцію, яка б відповідала характеру несення служби, забезпечувала безпеку і гігієну, не обмежувала рухи військовослужбовців, відповідала експлуатаційним показникам якості, була економічно обґрунтованою.

Аналіз умов, в які може потрапити військовий на бойовому посту, проводився безпосередньо з військовослужбовцями Міністерства оборони України.

Формування вимог до військово-польового костюму

Результати та їх обговорення

Одягнувши військово-польовий костюм, солдат має виконувати в ньому всі необхідні рухи руками, ногами, а саме: крокувати, бігати, стрибати, боротись, повзати і т.д. Гігієнічні властивості військово-польового костюма мають враховувати перебування військового у положенні лежачи на землі, мокрій траві, на піску, де він є в тісному контакті з запиленістю, вологою.

Клімат не залежно від змінюється: тепла, жарка погода, помірна, холодна. Одяг має забезпечувати комфорт і зручність військовослужбовцю. Подовжити довговічність військової форми можна, дослідивши ділянки виробів найбільш навантажених, і підсилити їх допоміжними вставками із тканини або розробити спеціальні методи технологічної обробки вузлів.

Якщо дослідити розвиток військової форми з часів її появи, помітно, що вона завжди відповідала напрямку моди відповідного періоду. Нинішній військовий одяг має враховувати модні сучасні тенденції розвитку зовнішнього вигляду.

Помірна собівартість за рахунок застосування раціональної конструкції, прогресивних методів обробки, формостійкості матеріалів до прання, хімчистки, поту є важливим показником. Військово-польовий костюм має спеціальні захисні вимоги.

Україна велика держава з різноманітним ландшафтом (гори, ліси, степи, рівнини), військово-польовий костюм за кольором камуфлювання має відповідати певному ландшафту. Кожний конструктивно-декоративний елемент досліджений і відпрацьований не може бути змінений за розміром чи розміщенням, ніякі конструктивно-декоративні елементи не можуть бути присутні на військовому костюмі. Це може призвести до небезпеки військовослужбовця в бойових чи навчально-бойових умовах.

Всі дослідження зведено в таблицю.

Висновки

Проектуванням і розробкою військово-польового костюму слід займатись на науковому рівні, з дотриманням всіх необхідних умов, дослідивши і проаналізувавши умови, в яких перебуває військовий.

ЛІТЕРАТУРА

1. Під ред. Коблякової Є. Б. Конструювання одягу з елементами САПР. – М.: Легпромобутвидат, – 1988. – 464 с.
2. Автономов А.Н., Агапов Ю.І. та інші. Номенклатура споживчих показників якості побутових виробів. Приклади аналізу. – М.: ВНІПТЕ, – 1984. – 64 с.
3. Журнал. Швейна промисловість. Росія. – 2007, № 5.

Надійшла 6.04.2009